

የገንዘብ ሚኒስቴር

**በተፈጥሮና ሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት ንብረታቸው ለወደመጣቸው
ባለሀብቶች ድጋፍ ስለሚረግበት
ሁኔታ የወጣ መመሪያ ቁጥር 253/2013**

ገንዘብ ሚኒስቴር

2013 ዓ.ም

መመሪያ ቁጥር 253/2013

በተፈጥሮ ሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት ንብረታቸው ለወደመጣቸው
ባለሀብቶች ድጋፍ ስለማይረግበት ሁኔታ የወጣ መመሪያ

1. አወጣጡ ባለሥልጣን

የገንዘብ ሚኒስቴር የሚኒስትሮች ምክር ቤት መካከረም 6 ቀን 2013 ዓ.ም. ባካሄደው 89ኛ መደበኛ ስብሰባ በሰጠው ወክልና መሠረት ከዚህ የሚከተለውን መመሪያ አወጥቷል፡

2. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ “በተፈጥሮ ሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት ንብረታቸው ለወደመጣቸው ባለሀብቶች በመንግሥት ስለማይረግ ድጋፍ የወጣ መመሪያ ቁጥር 253/2013” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡

3. ትርጓሜ

በዚህ መመሪያ ውስጥ፡ -

- 1/ “የተፈጥሮ አደጋ” ማለት አግባብ ባለው የመንግሥት አካል በሚጋገጥ ለበርካታ ዓመታት አጋጥሞ በማወቅ ሁኔታ በደረሰ ከፍተኛ የጉርፍ አደጋ ምክንያት በንግድ እና ኢንቨስትመንት ሥራ ላይ በተሠማሩ ባለሀብቶች ንብረት ላይ የደረሰ አደጋ ነው፡
- 2/ “ሰው ሠራሽ” ማለት በአገራችን የተለያዩ ክፍሎች በሚጠር ያለመረጋጋት ምክንያት በንግድ እና በኢንቨስትመንት ሥራ ላይ በተሠማሩ ባለሀብቶች ንብረት ላይ የደረሰ አደጋ ነው፡
- 3/ “ንብረት ላይ የደረሰ አደጋ” ማለት በንግድ ወይም በኢንቨስትመንት ሥራ ከተሠማረው ባለሀብት ንብረት ውስጥ በዋጋ ቢያንስ ከንብረቱ ዋጋ ውስጥ 25% እና ከዚያ በላይ ወድመት ያጋጠመው ከሆነ ነው፡
- 4/ “ባለሀብት” ማለት በንግድ፣ በኢንዱስትሪ በግብርና ወይም በአገልግሎት ዘርፍ በየትኛውም የአገሪቱ ክልል የተሠማሩ ሰው ወይም ድርጅት ነው፡

4. የመመሪያው ዓላማ

የዚህ መመሪያ ዓላማ በተፈጥሮ ሰው ሠራሽ አደጋ ጉዳት የደረሰባቸው ባለሀብቶች ከመንግሥት በማይረግላቸው ድጋፍ ሥራቸውን መቀጠል እንዲችሉ ማድረግ ነው፡

5. የድጋፉ ተጠቃሚዎች

በዚህ መመሪያ የተቋቋመው ድጋፍ ተጠቃሚ ለመሆን የሚችሉት፡

- 1/ በተፈጥሮ ወይም በሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት ጉዳት የደረሰበትን ንብረታቸውን በመቀነስ ሥራቸውን ለመቀጠል ፈቃደኛ የሆኑ እና ለዚህም ወል የገቡ፤

2/ ከ2008 ዓ.ም. ጀምሮ በአገሪቱ በተፈጠረ ወይም በሚፈጠር ያለሚጋጋት ምክንያት በንብረታቸው ላይ ጉዳት የደረሰና የደረሰውን ጉዳት ለመከላከል ከዚህ ቀደም ድጋፍ ያልተደረገላቸው፤

3/ ለደረሰባቸው ጉዳት ማከላከል የሚጠበቅ ሙሉ የካሣ ክፍያ ከኢንሹራንስ ተቋም ያላገኙ፤

ባለሀብቶች ናቸው፡

6. በንግድ ትርፍ ግብር ረገድ የሚደረግ ድጋፍ

6.1 የግብር እጭታ ጊዜያቸውን ያላጠናቀቁ ባለሀብቶች

በተፈጥሮ ወይም በሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት ጉዳት የደረሰባቸው ባለሀብቶች በኢንሹራንት መንገድ ማጠራታቸው ደንብ የተፈቀደውን የግብር እጭታ ጊዜ ያላጠናቀቁ ከሆኑ፤ በመጀመሪያ ሁኔታ ላጋጠማቸው ከሣራ በኢንሹራንት መንገድ ደንብ መሠረት የማጠራታቸው ዘመን ግማሽ ለሚሆን ጊዜ ያጋጠማቸውን ከሣራ የሚሸጋገር መባታቸው እንደተጠበቀ ሆኖ፤

i) በተፈጥሮ ወይም በሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት ሥራቸውን ለመክናወን ባለመቻላቸው ምክንያት ያጋጠማቸው የእያንዳንዱ ዓመት ከሣራ፤ የእጭታው ጊዜ ከተጠናቀቀበት ዓመት ቀጥሎ ላለት ሦስት ተከታታይ ዓመታት እንዲሸጋገር ይደረጋል፤ ሆኖም ከዚህ ጊዜ በኋላ ይህ ከሣራ ለሸጋገር አይችልም፡

ii) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 6.1 (i) መሠረት ከሣራው ለሦስት ተከታታይ ዓመታት ብቻ የሚሸጋገር በመሆኑ ከሦስቱ ዓመት መጠናቀቅ በኋላ በእጭታው ጊዜው ያጋጠመው ከሣራ በኢንሹራንት አዋጁ መሠረት እንዲሸጋገር ይደረጋል፡

6.2 የግብር እጭታ ጊዜያቸውን ያጠናቀቁ ወይም የኢንሹራንት ፈቃድ ሳያወጡ ሲሆኑ ባለሀብቶች

በተፈጥሮ ወይም በሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት ከሣራ የደረሰባቸው ባለሀብቶች በገቢ ግብር አዋጅ በተደነገገው መሠረት በመጀመሪያ ሁኔታ ለሀላት ዓመታት ያጋጠማቸውን ከሣራ የሚሸጋገር መባታቸው እንደተጠበቀ ሆኖ፤

i) በተፈጥሮ ወይም በሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት ሥራቸውን ለመክናወን ባለመቻላቸው ምክንያት ያጋጠማቸው የእያንዳንዱ ዓመት ከሣራ ካጋጠመባት ዓመት ቀጥሎ ላለት ሦስት ተከታታይ ዓመታት እንዲሸጋገር ይደረጋል፤

ii) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 6.2 (i) መሠረት ከሣራው ለሦስት ተከታታይ ዓመታት ብቻ የሚሸጋገር በመሆኑ ከሦስቱ ዓመት መጠናቀቅ በኋላ የሚሸጋገር ከሣራ አይኖርም፡ ሆኖም በኢንሹራንት አዋጅ እንዲሁም በገቢ ግብር አዋጁ መሠረት የሚሸጋገረው ከሣራ ከዚህ ጊዜ መጠናቀቅ በኋላ እንዲሸጋገር ይደረጋል፡

7. ወደአገር በሚገቡ ዕቃዎች ላይ በሚከፈል ታክስ ረገድ የሚደረግ ድጋፍ

በተፈጥሮ ወይም በሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት በንብረታቸው ላይ ጉዳት የደረሰባቸው ባለሀብቶች የወደመጣቸውን ንብረት ለመተካት ወደአገር የሚገባቸው መሣሪያዎች፣ ተሽከርካሪዎች እና ዕቃዎች ወደአገር በማግባት ዕቃዎች ላይ ከተጣሉ ማቸውም ቀረጥና ታክስ ነፃ ሆነው እንዲገቡ ይደረጋል፡፡

8. በወዝፍ የተጨማሪ እሴት ታክስ ወይም በተርንኦቨር ታክስ ረገድ ስለሚረግ ድጋፍ

በተፈጥሮ ወይም በሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት በንብረታቸው ላይ ጉዳት የደረሰባቸው ባለሀብቶች ጉዳት የደረሰበትን አመት ጨምሮ ጉዳቱ ከመድረሱ በፊት ላሉት የግብር ዘመናት የሚፈለግባቸው እና ለታክሱ ባለሥልጣን ገቢ ያላደረጉት የተጨማሪ እሴት ታክስ እና የተርንኦቨር ታክስ በምህረት ቀሪ እንዲሆን ይደረጋል፡፡

9. የአገር ወስጥ ብድር ማቃቸት

በተፈጥሮ ወይም በሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት በንብረታቸው ላይ ጉዳት የደረሰባቸው ባለሀብቶች ንብረታቸውን ለመተካት የሚገባቸው ብድር የሚገኝበት ሁኔታ ወይም ለኢንቨስትመንቱ የወሰዱት ብድር የሚገኝበት መንገድ በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ የሥራ አሰራር ቦርድ በኩል ይመቻቻል፡፡

10. ባለሀብቶች ሊያቀርቡት የሚገባ ማረጋገጫ

በተፈጥሮ ወይም በሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት በንብረቱ ላይ ጉዳት የደረሰበት ባለሀብት፡

- 1/ በንግድ ወይም በኢንቨስትመንት ሥራ ላይ ተሠመርቶ የቆየ መሆኑን የሚያረጋግጥ ማረጋገጫ፤
- 2/ ከነበረው ሀብት 25% እና ከዚያ በላይ በላይ በተፈጥሮ ወይም በሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት ጉዳት የደረሰበት መሆኑን የሚያረጋግጥ ማረጋገጫ አደጋው በደረሰ ጊዜ ሪፖርት ከቀረበለት የመንግሥት አስፈፃሚ አካል ፤
- 3/ በአደጋው ምክንያት ከጥቅም ወጪ የሆነውን ንብረት ዝርዝር ከፀጥታ አካላት ወይም ጉዳዩ ከሚጥለከተው የመንግሥት አካል ፤ ማቅረብ አለበት፡፡

11. ኮሚቴ ስለሚቋቋም

በተፈጥሮ ወይም በሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት በንብረታቸው ላይ ጉዳት የደረሰባቸው ባለሀብቶች የሚቆርቡትን የድጋፍ ጥያቄ እየሚመረጥ ለገንዘብ ሚስቴር ሀሳብ የሚቆርብ ኮሚቴ (ከዚህ በኋላ “ኮሚቴ” እየተባለ የሚጠራ) በዚህ መመሪያ ተቋቁሟል፡፡

12. የኮሚቴው አባላት

የኮሚቴው አባላት ከሚከተሉት የመንግሥት መ/ቤቶች የተወጣጡ ይሆናሉ፡ -

- 1/ የገንዘብ ሚስቴር ተወካይ ሰብሳቢ

- 2/ የንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ተወካይ አባል
- 3/ የግብርና ሚኒስቴር ተወካይ አባል
- 4/ የገቢዎች ሚኒስቴር ተወካይ አባል
- 5/ የኢትዮጵያ ኢንቬስትመንት ኮሚሽን ተወካይ ... አባል ፀሐፊ

13. የኮሚቴው ተግባርና ኃላፊነት

- 1/ ከባለሀብቶች የሚቀርብ የድጋፍ ጥያቄ የሚቀርብበትን አካላት፣ የወደመው ንብረት የሚገቡበትን የአሠራር ሥርዓት ይዘረጋል፡፡
- 2/ ከባለሀብቶች የሚቀርበውን የድጋፍ ጥያቄ እና የሚቀርበውን ማስረጃ ይመረምራል፤ ተጨማሪ ማስረጃ የሚጠይቅ ከሆነ እንዲቀርብ ይጠይቃል፤
- 3/ አስፈላጊ ሆኖ ካገኘው ጉዳት የደረሰበትን የሥራ ቦታ በአካል በመገኘት ይገመገማል፤
- 4/ ለባለሀብቱ ለደረግ የሚገባውን ድጋፍ መጠን በሚጥለከት ለገንዘብ ሚኒስትሩ የመሣሪያ ሀሳብ ያቀርባል፤

14. የገቢዎች ሚኒስቴር ተግባርና ኃላፊነት

የገቢዎች ሚኒስቴር በገንዘብ ሚኒስቴር በሚሰጠው መሣሪያ መሠረት በተፈጥሮ ወይም በሰው ሠራሽ አደጋ ምክንያት በንብረቱ ላይ ጉዳት የደረሰበት ባለሀብት፤

ሀ) ያጋጠመው ከሣራ እንዲሸጋገር ወይም ከሚፈለግበት የተጨማሪ እሴት ታክስ ወይም የተርንኦቨር ታክስ ነፃ እንዲሆን፤

ለ) ለወደመው ንብረት መተኪያ የሚጻፉ መሣሪያዎችን፣ ተሽከርካሪዎችን ወይም ዕቃዎች ከመፍቸውም ቀረጥና ታክስ ነፃ ሆኖ ወደአገር እንዲያስገባ፤

ያደርጋል፡፡

15. ሪፖርት ስለማቅረብ

- 1/ የገቢዎች ሚኒስቴር በዚህ መመሪያ መሠረት የተሰጠውን ድጋፍ መጠን የሚሳይ ሪፖርት የበጀት ዓመቱ በተጠናቀቀ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ለገንዘብ ሚኒስቴር ይልካል፡፡
- 2/ የገንዘብ ሚኒስቴር በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት የሚከለከሉ ለባለሀብቶች የተደረገውን ድጋፍ የሚሳይ ሪፖርት በየዓመቱ ለሚኒስትሮች ምክር ቤት ያቀርባል፡፡

16. ተፈጻሚ የሚሆንበት ቀን

ይህ መረጃ ከጥቅምት 18 ቀን 2013 ዓ.ም. ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

አዲስ አበባ ጥቅምት 17 ቀን 2013 ዓ.ም.

አህመድ ሺዴ
የገንዘብ ሚኒስትር